

Måned rapport om ubalanser

Nøkkeltall								
September '11			Snitt 2011			Snitt 2010		
Gjennomsnittlig netto ubalanse (MWh/h)*				Gjennomsnittlig absolutt ubalanse (MWh/h)				
NO1	-21	-21	-75	NO1	81	113	163	
NO2	-124	-31	-19	NO2	148	107	136	
NO3	30	-3	-14	NO3	62	68	75	
NO4	-17	-25	-2	NO4	52	51	62	
NO5	10	1	25	NO5	70	65	89	
Norge	-123	-79	-90	Norge	226	230	284	
*P ositiv verdi tilsier et driftsunderskudd (større forbruk enn planlagt)								
Ubalanse > 800 MWh (andel av tiden)				Prisavvik Elspot-RK (NOK)				
Norge	1,7 %	1,8 %	3,9 %	NO1	11,73	13,22	15,08	
*Andel av tiden med ubalanser større enn 800 MWh				NO2	11,66	10,94	9,39	
				NO3	25,52	10,12	15,46	
				NO4	30,49	10,61	16,40	
				NO5	13,21	20,20	11,06	
Reguleringer (andel av tiden)				Prisavvik ved reguleringer (Elspot - RK) (NOK)				
Oppreg. i NO1	22 %	34 %	32 %	Oppreg. i NO1	-49,02	-45,39	-53,36	
Nedreg. i NO1	38 %	47 %	45 %	Nedreg. i NO1	59,88	61,47	70,83	
Oppreg. i NO2	22 %	34 %	32 %	Oppreg. i NO2	-49,12	-47,53	-64,11	
Nedreg. i NO2	38 %	46 %	40 %	Nedreg. i NO2	59,97	58,93	74,72	
Oppreg. i NO3	21 %	33 %	39 %	Oppreg. i NO3	-61,16	-53,57	-95,03	
Nedreg. i NO3	47 %	49 %	46 %	Nedreg. i NO3	82,42	57,61	116,62	
Oppreg. i NO4	21 %	33 %	34 %	Oppreg. i NO4	-59,52	-53,84	-83,39	
Nedreg. i NO4	47 %	48 %	45 %	Nedreg. i NO4	91,56	58,95	99,13	
Oppreg. i NO5	18 %	29 %	33 %	Oppreg. i NO5	-51,41	-43,61	-45,58	
Nedreg. i NO5	41 %	49 %	43 %	Nedreg. i NO5	55,64	67,46	60,69	
Reguleringer i Norge (MWh/h)				Reguleringer i Norge (MWh/h)				
Frekvensreg.	288	262	273	Reg.styrke kraft	83	96	93	
Spesialregulering	143	51	89	Kvartersflytting	21	25	30	

Tabell 1: Nøkkeltall for det norske kraftmarkedet. Dette er gjennomsnittlige timeverdier for siste måned, *hittil i år* og *i fjor*.

Aktørenes ubalanser

Aktørene er etter forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (§ 8.1) pålagt å planlegge seg i balanse i regulerkraftmarkedet. Pålegget om å planlegge seg i balanse er også tatt inn i *Balanseavtalen* med Statnett og i *Aktøravtalen* med tilhørende regleverk på Nord Pool Spot.

Aktørenes ubalanser beregnes time for time ved å korrigere omsatt volum i regulerkraftmarkedet for aktiverte reguleringer og regulerstyrkekraft. Ubalansene viser dermed den del av avviket mellom virkelig og planlagt kraftvolum som den balanseansvarlige selv er ansvarlig for og kan påvirke.

Statnett har vurdert ubalansen til hver enkelt balanseansvarlig, og gruppert dem i tre grupper (se tabell 2). Kategoriseringen er basert på en totalvurdering av de balanseansvarliges handel i regulerkraftmarkedet, type virksomhet, kompleksitet, sammenlignbare selskaper og historisk utvikling. En aktørs evne til å planlegge seg i balanse vil i noen grad avhenge av kompleksiteten i handelsbildet. Nøkkeltallene som vises på balanseWeb utgjør en viktig del av vurderingen (relativ ubalanse, total ubalanse, andel kjøp/salg, gjennomsnittlig absolutt ubalanse pr. time).

Etter innføringen av to handelsoppsett blir aktørene nå vurdert etter to separerte ubalanser, en for produksjon og en for forbruk. Dersom en aktør ikke har produksjonsubalanse vil ubalansevurderingen være blank.

Kategoriene er ment å tolkes slik:

Rød (Må bli bedre): Ubalansene er totalt sett større enn det Statnett kan akseptere. Tiltak må iverksettes og Statnett vil følge opp at ubalansene bedres. Ved vedvarende plassering i rød gruppe vil Statnett iverksette ytterligere tiltak.

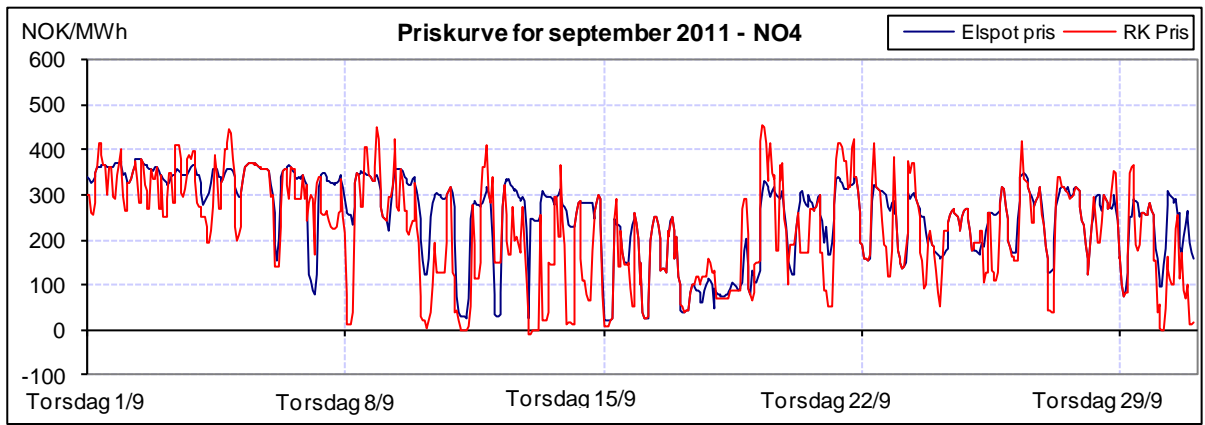
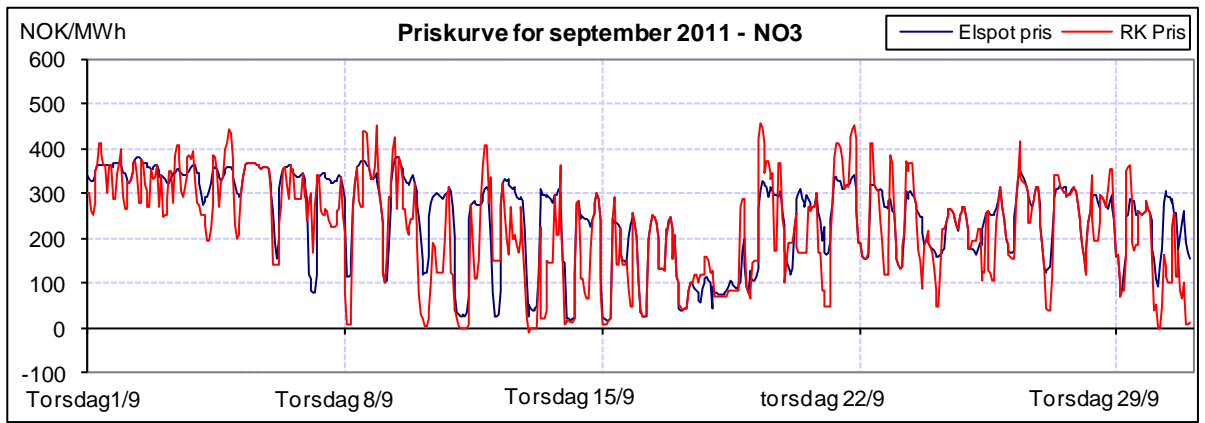
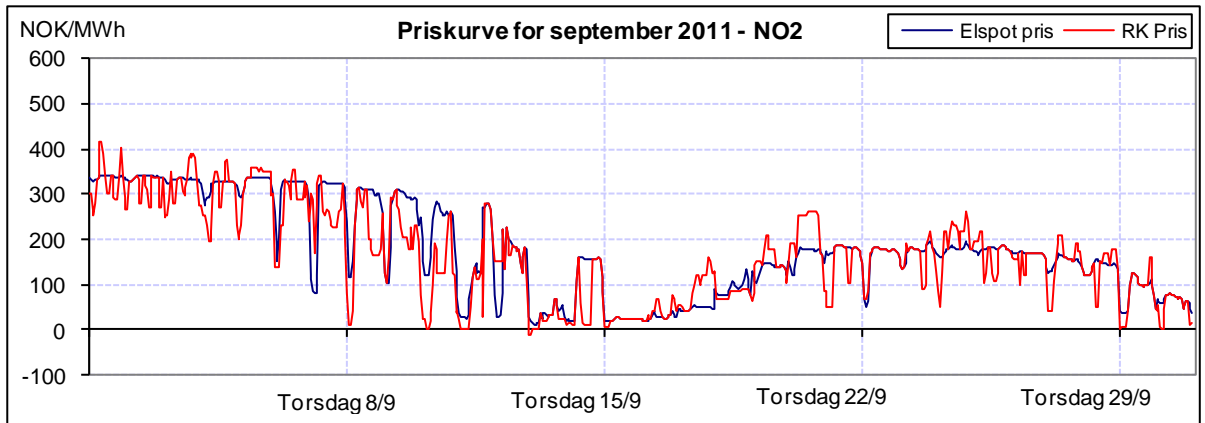
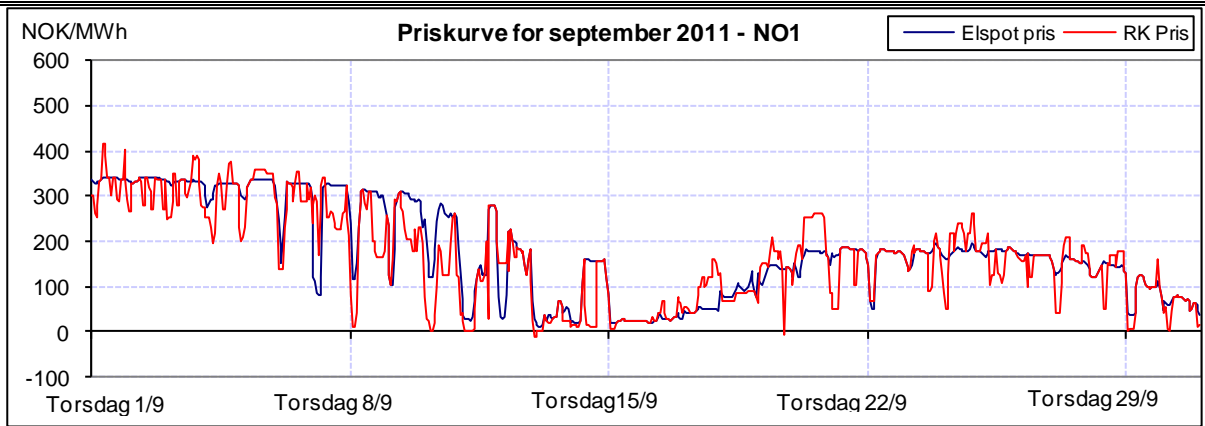
Gul (Tilfredsstillende): Ubalansene er totalt sett noe større enn hva Statnett forventer og bør forbedres. Sammenlignbare selskaper og/eller historikk viser at ubalansene kan og bør bli lavere.

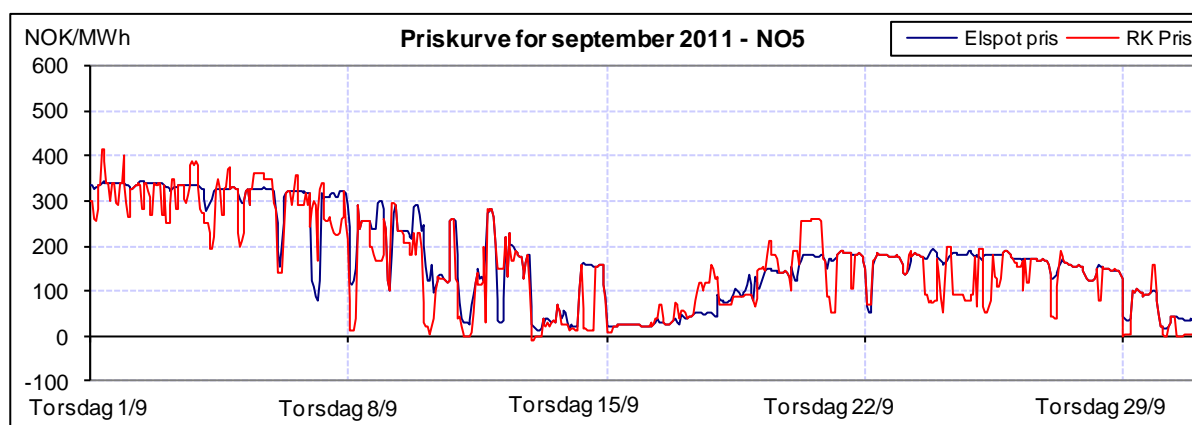
Grønn (Bra): Ubalansene er totalt sett innenfor hva Statnett forventer

For flere detaljer om egen ubalanse viser vi til nettsiden [balanseWeb](#).

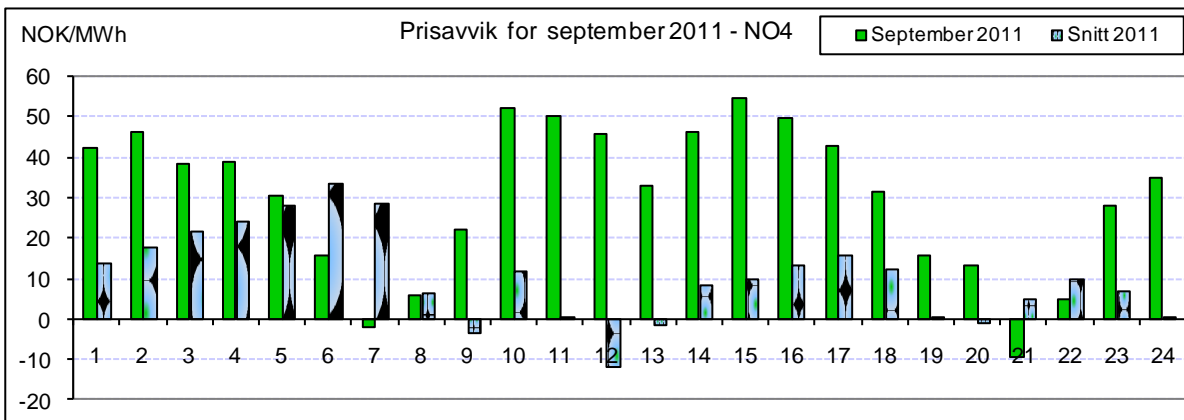
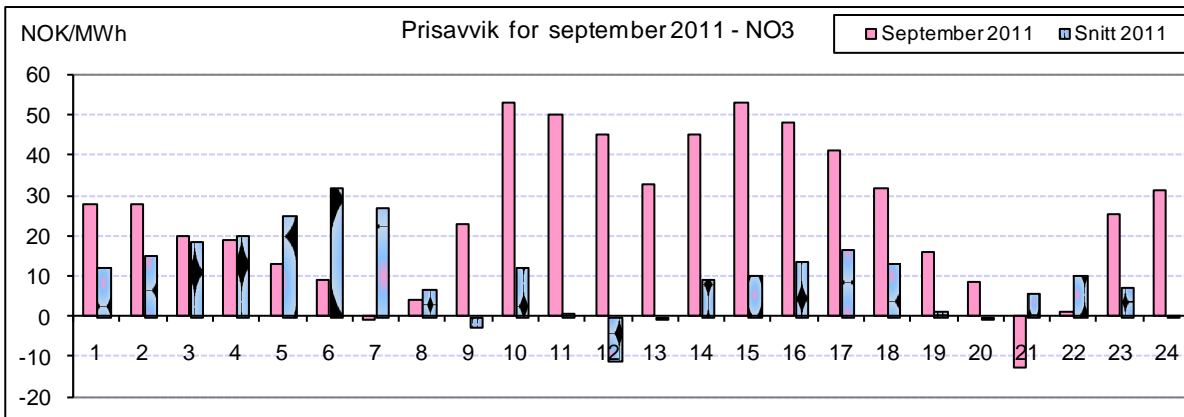
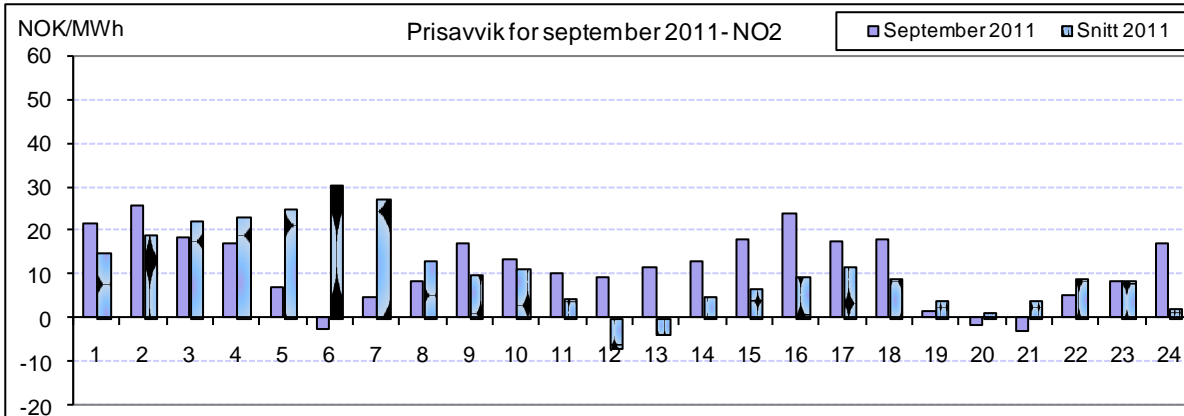
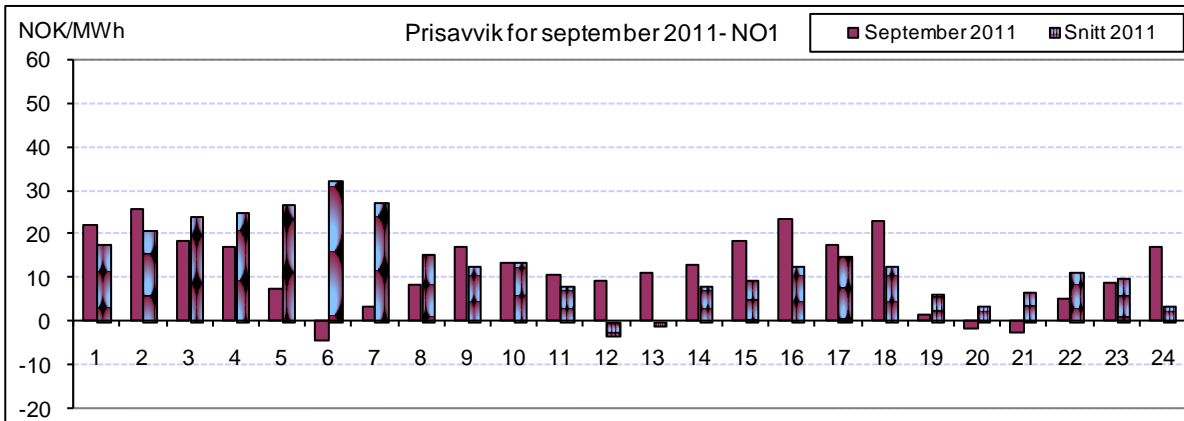
Aktør	Produksjons ubalanse	Forbruks ubalanse	Aktør	Produksjons ubalanse	Forbruks ubalanse
AGA AS			Midt-Telemark Energi AS		
Agder Energi Produksjon AS			Mo Industripark AS		
Akershus Energi Vannkraft AS			Møre og Romsdal Fylkeskommune		
Alpiq Tillegg			Nammo Raufoss AS		
Avinor AS			Neset Kraft AS		
Bane Energi			Nordkraft AS		
BKK Produksjon AS			Nordmøre Energiverk AS		
Boliden Odda AS			Nordvest Kraft AS		
Coop Norge SA			Nord-Østerdal Kraftlag Marked		
Dalane Energi IKS			Norsk Hydro Produksjon AS		
EB Handel AS			Norske Skogindustrier AS		
EB Kraftproduksjon AS			Norway Pelagic AS		
E-CO Vannkraft AS			NTE Energi AS		
EDF Trading Elspot handel			Oppegård kommune		
EGL Nordic AS			Oppland Energi AS		
Eidefoss A/S			Oslo Lufthavn AS		
Eidsdal Kraft AS			Pasvik Kraft AS		
Eidsiva Marked AS			Presidium AS		
Eidsiva Vannkraft AS			Rapid Power AS		
Eiendomsspar Energi AS			Rauma Energi Kraft AS		
Elkem AS			Reitan Servicehandel AS		
Elkem Power AS			Ringeriks-Kraft Produksjon AS		
Elkraft AS			Ringsaker Kommune		
Energi Salg Norge AS			Rogaland Fylkeskommune		
Eramet Titanium & Iron AS			Røros Elektrisitetsverk AS		
Fellesdata AS			Scaent Europower Ltd		
Fjord Energi AS			Scandem Norge		
Flesberg Elektrisitetsverk AS			Scandic Hotels AS		
Fortum Markets AS			Schibsted ASA		
GDF SUEZ E & P Norge AS			Selbu Energiverk		
Gudbrandsdal Energi AS			SFE Produksjon AS		
Hafslund Strøm AS v/Hafslund Delta			Shell Energy		
Haugaland Kraft AS			Sira-Kvina Kraftselskap Prod		
Haugesund Kommune			Skagerak Kraft AS		
Heidelbergcement Norway AS			Skandiakraft AS		
Helgelandskraft AS			SKL Produksjon AS		
HelgelandsKraft AS Produksjon			SKS Kraftsalg AS		
Helse Sør-Øst RHF			SKS Produksjon AS		
Hemsedal Energi (Balanseansvarlig)			Sognekraft A/S		
Hjelmeland kommune			Sparebank 1 Gruppen AS		
Hålogaland Kraft AS Marked			Stange Energi AS		
Ishavskraft AS			Statens Vegvesen		
ISS Facility Services AS			Statkraft Energi AS		
Istad Kraft AS			Statnett Nettap		
JotunKraft A/S			Statoil ASA		
Klæbu Kommune			Stord Kommune		
Kongsberg Energi Eiendom AS			Stranda Energiverk AS Kraft		
Kongsvinger Kommune			Stryn Energi AS, Kraft		
Konsesjonskraftfondet for Aust-Agder			Studentsamskipnaden i Oslo		
Kraft & Kultur i Sverige AB			Sunnadal Energi KF		
Kraftinor AS			Sunnfjord Energi AS		
Kraftverkene i Orkla			Svorka Energi AS Kraft		
Kympivoima Hankinta Oy			Tafjord Kraftproduksjon AS		
Lantmännen Unibake Norway AS			Telenor Eiendom Holding AS		
Lier Everk AS			Telinet Energi AS		
Lindex AS			Time kommune		
Lofotkraft Produksjon AS			Tinfos AS		
LOS AS			Total Energi ASA		
Lunds Energi Norge AS			Troms Kraft Marked AS		
Luster Energiverk AS			Trønderenergi Kraft AS		
Lyse Handel AS			TrønderEnergi Marked AS		
Lyse Produksjon AS			Tussa Energi AS		
Lærdal Energi AS			Uste Nes AS Produksjon		
Malvik Everk AS Kraft			Ustekveikja Energi AS		
Markedskraft AS			Varner Retail AS		
Max Kraft AS			Vattenfall Sales Nordic		
Mesta Konsern AS			Østfold Energi AS		
Midt Kraft Buskerud AS			Øystre Slidre Kommune		

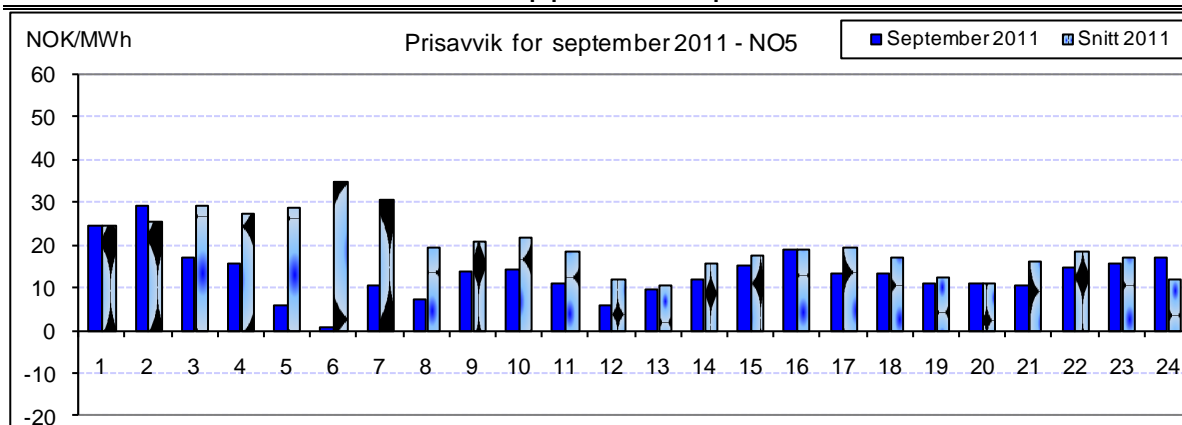
Tabell 2: Vurdering av balanseansvarlige aktørers ubalanse.

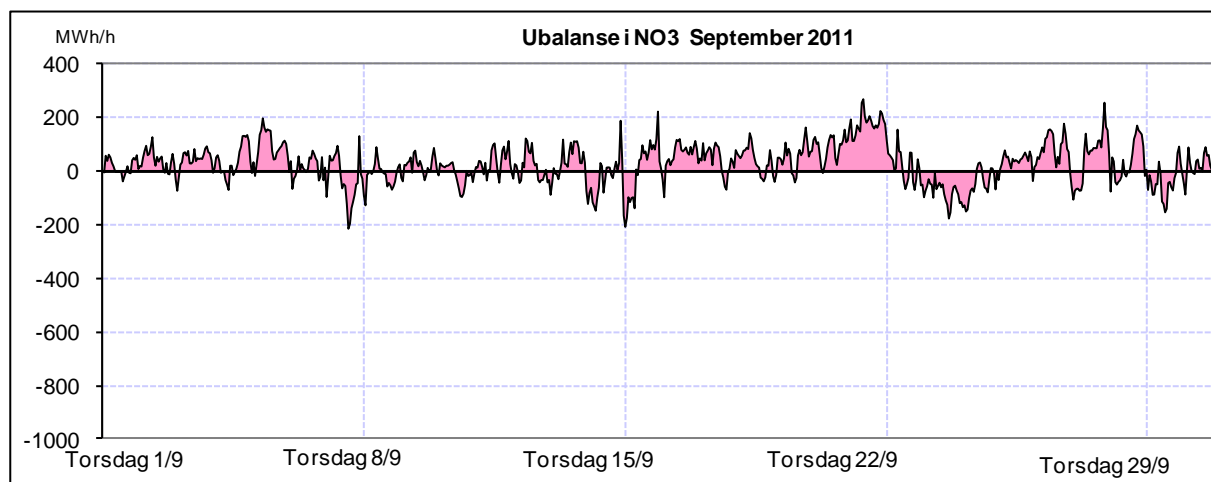
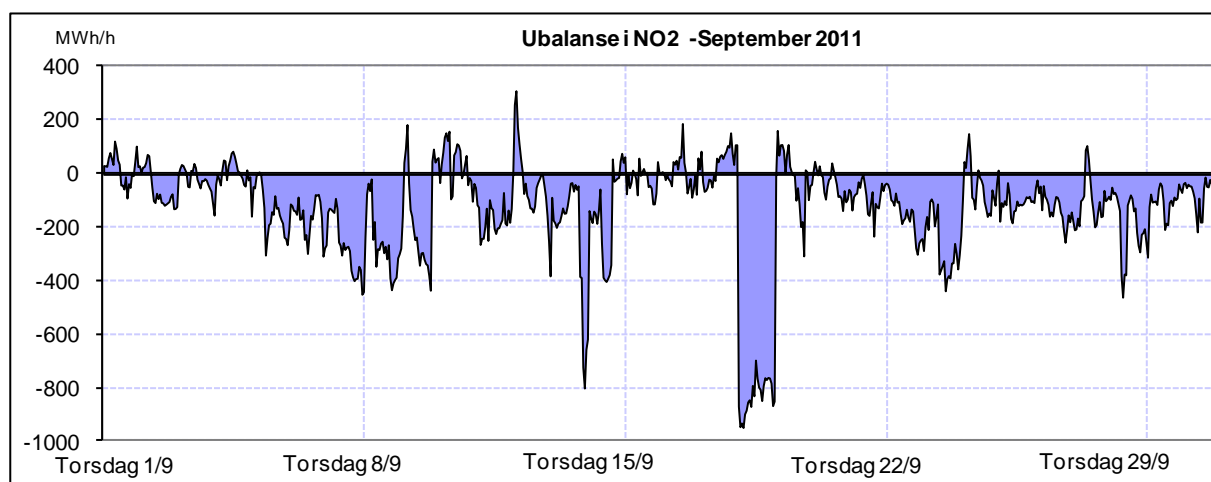
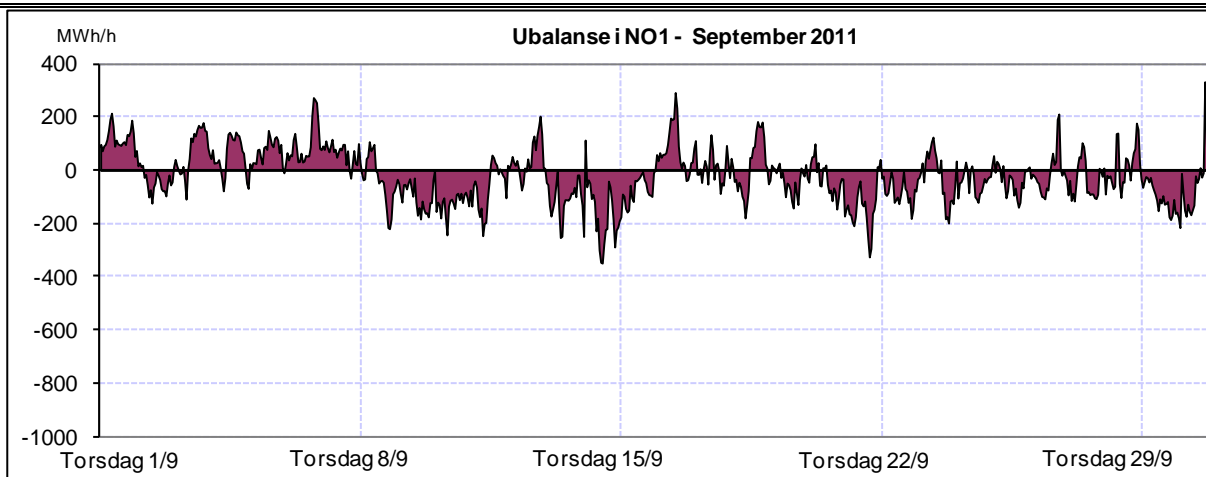
Figur 1: Priser ved Elspot og i RK i september 2011. Merk at det er RK pris i hovedretning som er benyttet.

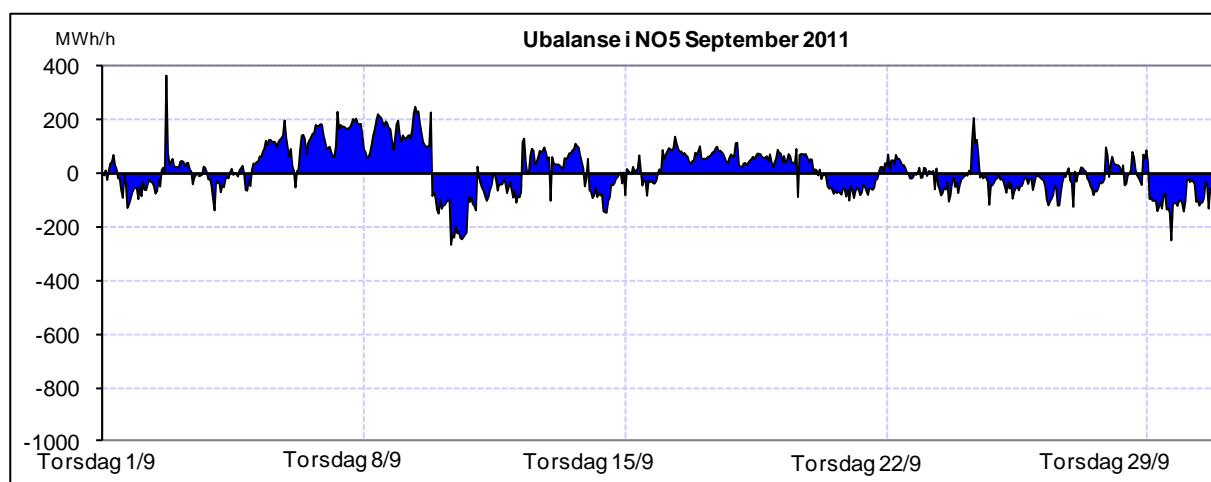
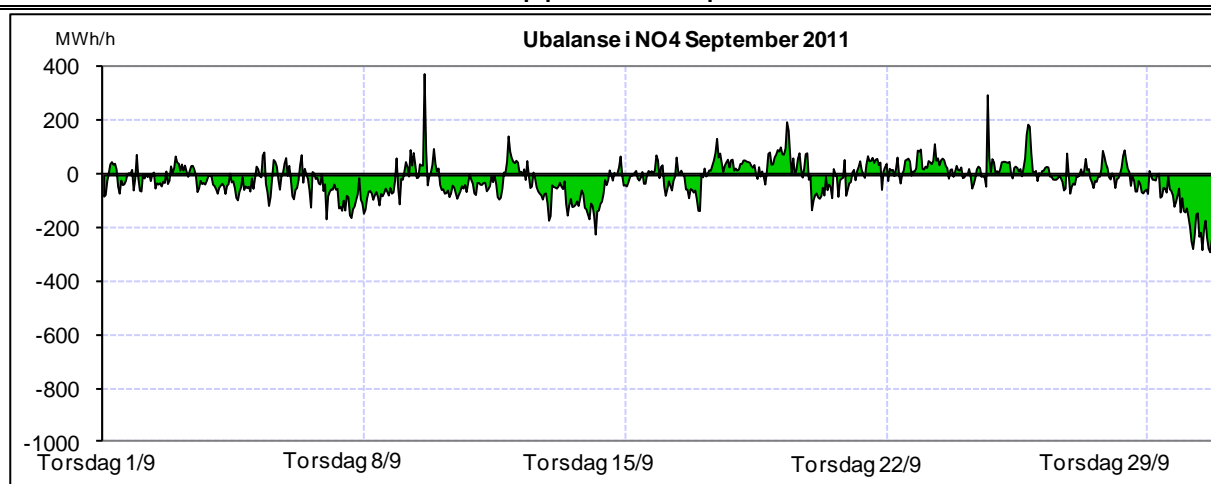

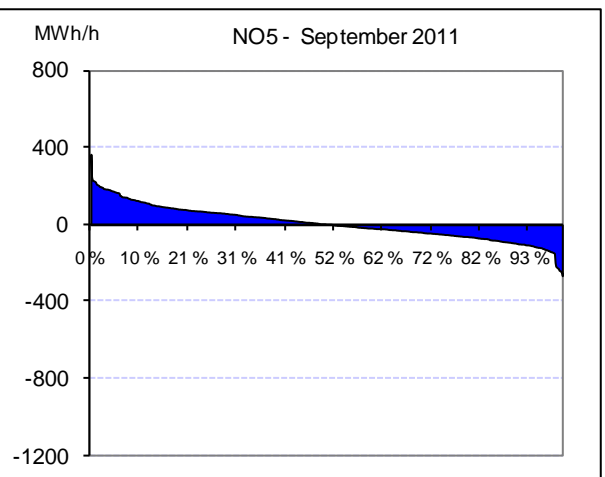
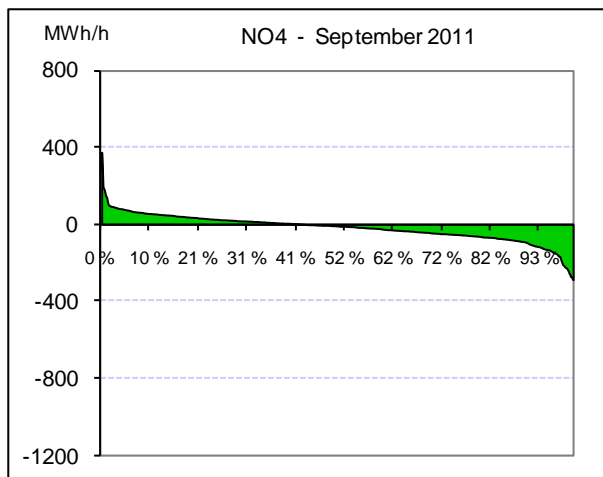
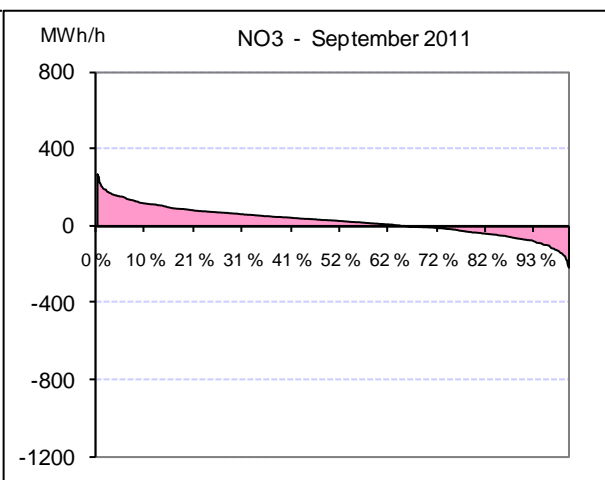
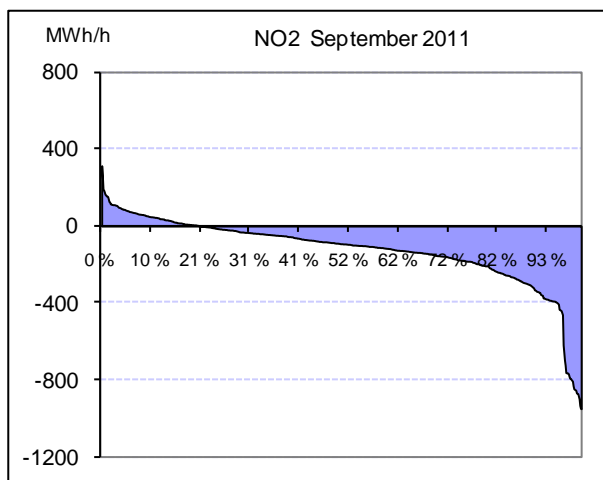
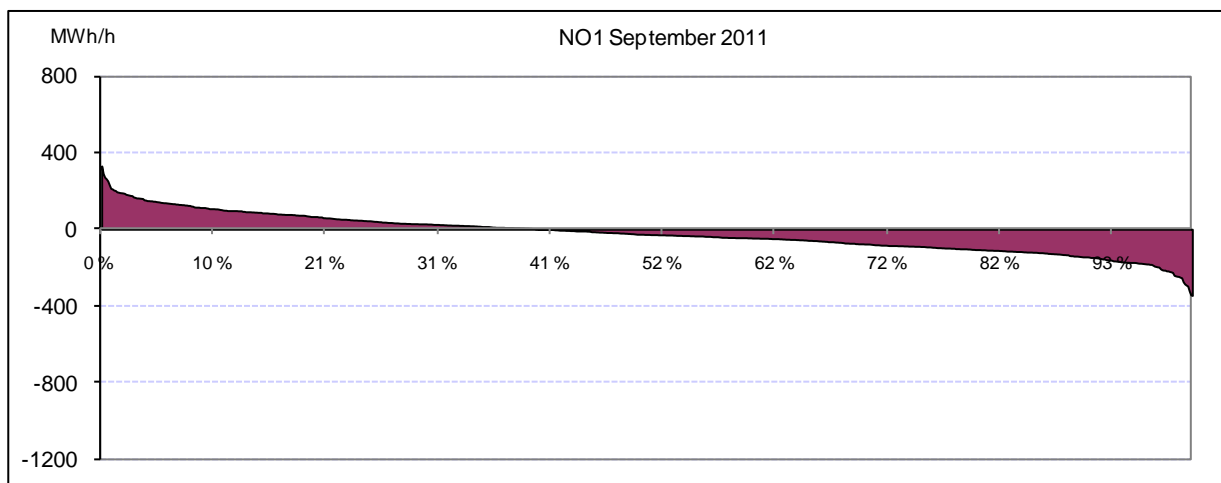
Figur 2: Prisavvik gjennom døgnet i september 2011 (Elspot – RK)

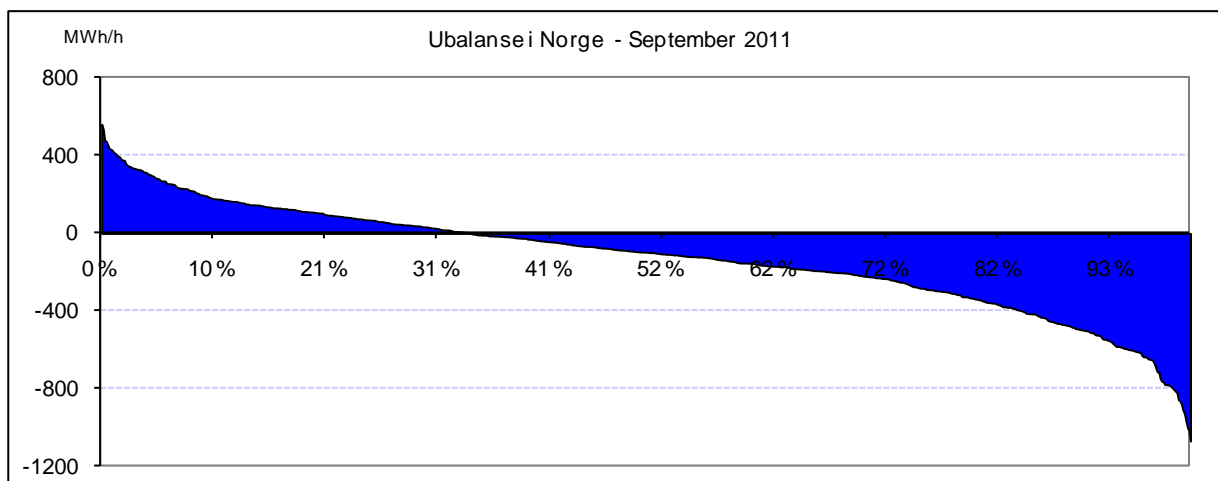
Prisavviket for en time blir beregnet som timepris i Elspot minus timepris i Regulerkraftmarkedet. Et positivt prisavvik innebærer dermed at det var billigere å kjøpe kraft i regulerkraftmarkedet enn ved elspot i denne timen. Prisavvikene i september har i perioder vært ganske høye. Prisbildet har også vært svært så ulikt sammenlignet med tidligere i år pga høyt tilsig, relativt høye temperaturer og reduserte overføringsforbindelser til utlandet. Det er særlig NO3 og NO4 hvor vi har sett de høyeste prisavvikene og som også har hatt de høyeste prisene i Elspot.

Figur 3: Ubalanser time for time i prisområdene NO1, NO2, NO3, NO4 og NO5, i september 2011. Ubalanser i det totale kraftsystemet innebærer at kraftflyten avviker i forhold til de planlagte verdier, og en positiv verdi indikerer et underskudd i prisområdet

Figur 4: Varighetskurver for ubalanser i Norge i september 2011. Skjæringspunktet med x-aksen viser andel av tiden det var henholdsvis underskudd (pos) og overskudd (neg) av kraft.

Ubalansene beregnes time for time i hvert prisområde. I varighetskurvene ovenfor er ubalansene sortert etter størrelse. Ubalansene i september har vært moderate med unntak av prisområdet NO2. Her har det vært store ubalanser hvor mye av ubalansen skyldes tilpasning til ny prisområdeinndeling og Statnett sin feilannmelding på Nord Pool Spot. NO3 er det eneste området med kraftunderskudd, mens i Norge totalt sett var det i gjennomsnitt et kraftoverskudd.

Eventuelle spørsmål om månedssrapporten kan rettes til fellespostkassen: avregning@statnett.no